

فناوری اطلاعات را به یاری حفظ جان محیط بانان بیاوریم

محمد احمدی سرپرست اداره کل ارتباطات و فناوری اطلاعات استان گلستان

شهید علی خواجه‌جویی که در مردادماه ۹۷ در درگیری با شکارچیان غیرمجاز به شهادت رسید، بنا بر آماری یکصد و بیست و دومین محیط بان است که جان خود را در راه حفظ سرمایه ملی این مرز و بوم فدا کرده است.

این در حالی است که تعداد قابل توجهی از نیروهای محیط بان به خاطر جرح یا قتل غیرعمد در درگیری با شکارچیان غیرمجاز هم اکنون در زندان‌ها به سر می‌برند.

اگر بدانیم که سازمان حفاظت محیط زیست در بسیاری از مناطق کشور با کمبود محیط بان نسبت به سرانه لازم رو به روست، آنگاه آسیب پذیری این قشر مظلوم و فداکار بیش از پیش آشکار می‌شود.

با وجودی که سال‌هاست در دنیا دولت‌ها آخرین فناوری‌های نوین ارتباطی را برای کمک به حفظ بهتر مناطق حفاظت شده در اختیار گرفته‌اند، متأسفانه در کشور ما این حوزه مورد حمایت لازم واقع نشده است. از این رو، خلا تجهیز به فناوری‌های نوین اطلاعاتی و ارتباطی محیط زیست کشور هزینه‌های سنگین انسانی و غیرانسانی را به آن وارد می‌سازد.

شاید یکی از دلایل این موضوع، عدم آگاهی کافی عمومی نسبت به تاثیر به کارگیری فن آوری اطلاعات و ارتباطات در حفاظت از محیط زیست باشد. در حالی که با بکارگیری فناوری‌هایی مانند اینترنت اشیا می‌توان شاهد ارتقاء و بهروری قابل ملاحظه در این بخش باشیم.

همان‌گونه که تجهیزات ایمنی لازم مانند جلیقه ضد گلوله برای مواجهه با شکارچیان غیرمجاز – که اخیراً در اختیار محیط بانان قرار گرفته است – لازم است، با بهره‌مندی از فناوری‌های نوین ارتباطی نیز می‌توان نقش پیشگیرانه سازمان حفاظت محیط زیست را در برخورد با حوادث و حفاظت بهتر تقویت کرد. حتی وجود همین گوشی‌های هوشمند باعث شده است تا محیط بانان موفقیت بیشتری در ثبت وقایع به نسبت گذشته داشته باشند.

امروزه تحول دیجیتالی یکی از مهمترین راهبردهای توسعه خدمات در کشورها است و در کشور ما هم با بهره‌مندی از فن آوری‌های نوینی مانند اینترنت اشیا می‌تواند به یاری حراست از مناطق چهارگانه (پارک‌های ملی - شکار ممنوع - حفاظت شده و آثار ملی طبیعی) بیاید.

وجود ظرفیت‌ها و پتانسیل‌های ذیل بیش از پیش زمینه بروز خدمات نوین حفاظتی با استفاده از فناوری‌های اطلاعاتی را در عرصه منابع طبیعی ایجاد می‌کند:

- گسترش و نفوذ پوشش‌های ارتباطی در نقاط مختلف کشور.

- فن آوری بهره‌مندی از انرژی خورشیدی نیز به کمک آمده است تا در نقاط مختلف مناطق مذکور بتوان دوربین‌های حفاظتی و تحقیقاتی را نصب کرد.

- امکان ثبت مستندات و آنالیز اطلاعات به کمک هوش مصنوعی، قدرت افزونی در مدیریت مناطق حفاظت شده و نیز کاهش هزینه‌هایی مانند سرشماری سالیانه متکی بر نیروی انسانی و سنتی خواهد داشت.

- آتش‌سوزی و سیل، جزو حوادثی است که سالیانه خسارت زیادی به منابع ملی وارد می‌کند که به کمک حسگرها می‌توان تا حد زیادی از تلفات آن کاست.

- همچنین به کمک نصب دوربین‌های کنترلی بر بستر ارتباطی مناسب موجود می‌توان تا حد زیادی به کاهش سرعت بالای اتومبیل‌ها و جلوگیری از تلف شدن گونه‌های با ارزش جانوری در پارک‌های ملی و مناطق حفاظت شده کمک کرد.

شهادت هر محیط بان علاوه بر این که ضربه‌ای جبران‌ناپذیر بر یک خانواده و بر پیکره علمی محیط زیست کشور محسوب می‌شود، ضربه‌ای بر خانواده سایر محیط بانانی است که همواره نگران جان عزیزانشان هستند. افزایش امنیت محیط بانان، در واقع افزایش امنیت جامعه بزرگ خانواده‌های آنان نیز هست. بنابراین هزینه‌های بهره‌مندی از فناوری‌های نوین، به نوعی جزو سرمایه‌گذاری‌های اجتماعی نیز محسوب می‌شود.

امید است که با تعاملات بیشتر بین بخشی و طرح‌های کارآمد مشترک و حذف بروکراسی‌های مزاحم، زمینه بهره‌مندی از فناوری‌های نوین و زیرساخت‌های ارتباطی برای حفاظت بهتر محیط زیست کشور فراهم آید. برای تحقق این مهم، تنها آمادگی موجود در سازمان حفاظت محیط زیست و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات کافی نیست و سایر ارکان مرتبط دولتی، بخش خصوصی و قانونگزاری نیز می‌باید در انجام این وظیفه ملی همراه باشند.